

‘Leg drains in veen en dijken’

NEDERLAND - Kurkdroog ‘dalend’ veen en scheuren in veendijken zijn eenvoudig te voorkomen. ‘Leg onderwaterdrains aan’, is de boodschap van deskundigen die hiermee op melkveebedrijven proeven doen.

„Dit is het bewijs”, zegt bedrijfsleider Frank Lenssinck van melkveeproefbedrijf Zegveld, als hij een meetlint in het putje laat zakken. Het peil op het perceel met onderwaterdrains staat op -50. Even verderop, op een perceel zonder drains, meet hij -60. „Het land met drainage neemt meer vocht op, is minder droog en klinkt veel minder snel in. Dat remt de bodemdaling aanzienlijk.”

„Dat scheelt zo’n 50 procent maai-velddaling”, concludeert Jan van den Akker van Wageningen UR. Hij is projectleider van proeven met onderwater-

drains in Vinkeveen, Zuidoost-Beemster en sinds kort de Krimpenerwaard. Elk jaar daalt het maaiveld in de veenpolders tot 13 millimeter. Bij droogte, zoals nu, breekt het veen zelfs sneller af.

„De peilen en resultaten verschillen per gebied, omdat de grondwaterstand en de percelen qua veensamenstelling en breedte overal anders zijn. Maar onderwaterdrains helpen echt. De grondwaterstand blijft hoger”, aldus Van den Akker. „In droge jaren is de grondwaterstand dieper. En hoe dieper, hoe meer het veen wegrot en als CO₂ de lucht ingaat.”

In Zegveld liggen acht percelen van ruim een hectare met drains. Het systeem is simpel, bij nat weer draineren de ondergrondse buizen het overtollige water, bij droog weer infiltreren de drains water uit de sloot. De grond blijft zo natter en soepeler waardoor hij snel-

ler en gemakkelijker water opneemt en de bodemdaling sterk vermindert.

Er is nog een ander voordeel met onderwaterdrains. Lenssinck: „Stel dat straks de regen met bakken uit de hemel komt, dan wordt het water sneller afgevoerd.” Over de grasopbrengst valt volgens de bedrijfsleider nog weinig te zeggen. Vooralsnog zijn er geen verschillen.

SCHEUREN

Zowel Lenssinck als Van den Akker stelt dat de drains ook een oplossing bieden tegen scheuren in veendijken. „Het water moet je er misschien inpompen, maar drains helpen. Je ziet bij sommige boezems dat de infiltratie van water in de kade slecht is. Met drains is dat te verbeteren. Of als er ergens langs de oever een dichte beschoeiing is geslagen, is de kans op verdroging helemaal groot. Met infiltratie via drains is dat te voorkomen”, vindt Van den Akker.

Lenssinck wijst erop dat eenmaal uitgedroogd veen moeilijk weer vochtig is te krijgen. „Daar is meer water voor nodig dan een regenbuitje. Je kunt je afvragen of de waterschappen nu niet te laat zijn met het besproeien van de dijken. Als er drains zouden liggen, was de grond van de dijk nog vochtig geweest.”

Lenssinck wil zelfs een stap verder gaan door onderwaterdrains te combineren met ‘dynamisch peil op perceel-

sniveau’ dat boeren zelf managen. Hij noemt het een ‘microslotenstructuur’. „Die hele discussie over een paar centimeter peilverhoging is onnodig. Stel een basispeil in, maak goede afspraken met boeren die dat hoger of lager kunnen zetten en controleer dat.”

Zelf laat hij het peil van de sloot naast het perceel met drainage fluctueren. „Binnenkort gaan de koeien op dit land. Het peil in de sloot hebben we daarom laten zakken met 20 centimeter. Als het land is afgegrast en de koeien eraf zijn, gaat het peil weer omhoog.”

Ook proef met drains in Krimpenerwaard

STOLWIJK – Naast Zegveld, Vinkeveen en Zuidoost-Beemster is ook in de Krimpenerwaard een proef gestart met onderwaterdrainage. Op het land van melkveehouder en voormalig afdelingsvoorzitter Marinus de Vries is een half hectare veengrond voorzien van drains en allerlei meetapparatuur. Nog een half hectare geldt als vergelijkingsperceel: ook hier zijn meetinstrumenten geïnstalleerd.

De proef moet uitwijzen wat de effecten op de waterkwaliteit en – kwantiteit zijn. Ook moet duidelijk worden of onderwaterdrainage rendabel is voor de bedrijfsvoering. Volgend voorjaar zijn daarvan de resultaten bekend. De proef maakt deel uit van het Veenweidepact Krimpenerwaard. Een van de doelen van dit project is om de agrarische bedrijfsvoering te versterken in het Zuid-Hollandse veengebied. Ook provincie Zuid-Holland, LTO Noord en hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard participeren in de drainageproef.